

TƯ TƯỞNG V.I.LÊNIN VỀ CÔNG TÁC VẬN ĐỘNG QUẢN CHỨNG VÀ SỰ VẬN DỤNG Ở NƯỚC TA TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

*Ths. Trần Đức Dương
GV. Khoa Dân vận*

V.I.Lênin (1870 - 1924) vị lãnh tụ thiên tài, vĩ đại của cách mạng Nga và phong trào cộng sản, công nhân quốc tế. Người đã để lại di sản khoa học và cách mạng to lớn có giá trị lý luận, cũng như thực tiễn đối với nhân loại như vấn đề: nhà nước và cách mạng, xây dựng xã hội mới – xã hội xã hội chủ nghĩa, xây dựng đảng kiểu mới..., trong đó V.I.Lênin đặc biệt quan tâm đến công tác quản chứng trong quá trình tập hợp lực lượng tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa. Những luận điểm lý luận có tính nguyên lý về công tác vận động quần chúng của V.I.Lênin cho đến nay vẫn còn nguyên giá trị và có ý nghĩa to lớn đối với công cuộc đổi mới ở nước ta. Vì vậy, việc nghiên cứu tư tưởng của Người về công tác vận động quần chúng có hệ thống, toàn diện, qua đó có sự nhìn nhận khách quan, khoa

học và vận dụng đúng đắn trong quá trình thực hiện mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”, xây dựng chủ nghĩa xã hội đang là vấn đề cấp thiết.

Phát triển tư tưởng của C. Mác và Ph. Ăngghen trong thời đại đế quốc chủ nghĩa và cách mạng vô sản, V.I.Lênin đã khẳng định dứt khoát rằng: “Chủ nghĩa xã hội sinh động và sáng tạo là sự nghiệp của bản thân quần chúng nhân dân”¹. Quần chúng nhân dân không chỉ là người sáng tạo ra mọi của cải vật chất và tinh thần của xã hội, mà còn là lực lượng cách mạng to lớn. Thấm nhuần luận điểm của Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: Không có lực lượng nhân dân thì việc nhỏ mấy, dễ mấy, làm cũng không xong; có lực lượng nhân dân thì việc khó mấy, to mấy cũng

¹ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1977, t.39, tr.251.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

làm được. Trong mọi việc đều phải dựa vào quần chúng..., lấy sức quần chúng mà vượt qua khó khăn. Chủ nghĩa xã hội chỉ có thể xây dựng được với sự giác ngộ đầy đủ và lao động sáng tạo của hàng chục triệu người.

Vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng ta trong quá trình lãnh đạo cách mạng, đặc biệt là trong công cuộc đổi mới đất nước hơn 26 năm qua đã khẳng định: “cách mạng là sự nghiệp của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân”, không ngừng quan tâm đến quần chúng nhân dân và công tác vận động quần chúng, vì vậy Đảng ta đã giành được những thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử, phát huy được sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trong công tác vận động quần chúng nhân dân, V.I.Lênin quan tâm đến lợi ích thiết thân của người lao động, xem đó là động lực to lớn để xây dựng, phát triển kinh tế. Theo Lênin, “những lý tưởng cao nhất cũng không đáng một xu, chừng nào người ta không biết kết hợp chặt chẽ những lý tưởng đó với lợi ích của chính mình ngay những người lao động đang tham gia cuộc đấu tranh kinh tế”² và “chúng ta nói rằng phải xây dựng ngành kinh tế quốc dân quan trọng trên cơ sở sự quan tâm thiết thân của cá nhân. Sự quan tâm thiết thân của cá nhân

có tác dụng nâng cao sản xuất”³. Lênin còn chỉ rõ: “Trong một nước tiểu nông, trước hết các đồng chí phải bắc những chiếc cầu nhỏ vững chắc, đi xuyên qua chủ nghĩa tư bản. Nhà nước, tiến lên chủ nghĩa xã hội không phải bằng cách trực tiếp dựa vào nhiệt tình, mà là với nhiệt tình do cuộc cách mạng vĩ đại sinh ra, bằng cách khuyến khích lợi ích cá nhân, bằng sự quan tâm thiết thân của cá nhân, bằng cách áp dụng chế độ hạch toán kinh tế. Nếu không, các đồng chí sẽ không tiến lên chủ nghĩa cộng sản được; nếu không, các đồng chí sẽ không dẫn được hàng chục và hàng chục triệu người đến chủ nghĩa cộng sản”⁴. Thấm nhuần luận điểm của Lênin, Đảng ta xác định: Xây dựng nền kinh tế thị trường, định hướng xã hội chủ nghĩa thì động lực thúc đẩy phong trào quần chúng là đáp ứng lợi ích thiết thực của nhân dân, kết hợp hài hòa các lợi ích, thống nhất quyền lợi và nghĩa vụ công dân. Trong xã hội do nhân dân làm chủ, lợi ích cá nhân, lợi ích tập thể và lợi ích xã hội gắn chặt với nhau, trong đó lợi ích cá nhân là động lực trực tiếp. Để phát huy tính tích cực và sáng tạo của quần chúng nhân dân trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng, đòi hỏi các cấp, các ngành, Mặt trận, các đoàn thể từ Trung ương đến cơ sở phải nắm chắc yêu cầu, nguyện vọng của các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là những vấn đề mới nảy sinh, kịp

³ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.44, tr.190, 207.

⁴ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.44, tr.189.

² V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.1, tr.510-511.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

thời giải quyết về chính sách, cơ chế quản lý và có các biện pháp cụ thể nhằm chăm lo và bảo vệ lợi ích chính đáng, thiết thân của quần chúng nhân dân, nhất là đối với người lao động. Nắm vững quan điểm của Đảng ta về vấn đề lợi ích, cần khắc phục những lệch lạc chỉ nhấn mạnh một chiều việc phát huy sức dân mà coi nhẹ việc bồi dưỡng sức dân; đồng thời, cần khắc phục tư tưởng mị dân, cục bộ bản vị, làm hại đến lợi ích chung, chỉ chú ý vấn đề kinh tế, kinh doanh đơn thuần mà quên mất chính sách an sinh xã hội; phải kiên quyết bài trừ những hành vi tham ô, hối lộ, tham nhũng, cửa quyền, ức hiếp quần chúng nhân dân của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, công chức đã xâm phạm đến lợi ích của dân, làm giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ. Trong quần chúng nhân dân cũng phải uốn nắn những lệch lạc chỉ thấy quyền lợi mà quên nghĩa vụ, chỉ thấy lợi ích cá nhân và gia đình mà coi nhẹ lợi ích của dân, của xã hội do các ngành, các cấp thực hiện; cần coi trọng việc tạo điều kiện vật chất, thể chất để nhân dân tự tổ chức, tự quản chăm lo những lợi ích thiết thực, chính đáng của mình phù hợp với sự phát triển bền vững của địa phương, cơ sở và đất nước hiện nay.

Để cách mạng xã hội chủ nghĩa giành được thắng lợi, Lenin đặc biệt quan tâm tổ chức và tập hợp quần chúng cách mạng, Người nhấn mạnh: “Hãy cho tôi một tổ chức những người cách mạng và tôi sẽ đảo

ngược nước Nga lên”⁵. Vì thế Lenin đặc biệt chú ý việc giai cấp công nhân phải tổ chức ra công đoàn. “Công đoàn là trợ thủ của Đảng”, “là trường học chủ nghĩa cộng sản, là trường học dự bị cho vô sản tập áp dụng chuyên chính vô sản, là sự tập hợp tất yếu của công nhân để làm cho việc quản lý toàn bộ nền kinh tế trong nước tuần tự chuyển trước hết sang tay giai cấp công nhân (chứ không phải sang ngành nghề cá biệt nào) rồi sang tay toàn thể những người lao động”⁶. Lenin cũng nhấn mạnh sự cần thiết phải tổ chức ra các đoàn thể của thanh niên, phụ nữ... để quy tụ sức mạnh của quần chúng theo lứa tuổi, giới tính... Lenin cho rằng những công việc tổ chức như thế là của Đảng. Đảng “phải biết cách làm công tác tuyên truyền, tổ chức, cổ động sao cho dễ tiếp thu nhất, dễ hiểu nhất, rõ ràng nhất và sinh động nhất cả đối với các “phố”, thợ thuyền, nhà máy lẫn đối với các vùng nông thôn”⁷.

Thấm nhuần tư tưởng của Lenin để thực hiện mục tiêu và nhiệm vụ cách mạng, Đảng ta luôn coi trọng vấn đề đoàn kết, tập hợp lực lượng cách mạng, coi trọng việc xây dựng Mặt trận dân tộc thống nhất và tập hợp các tầng lớp nhân dân trong các đoàn thể chính trị, các tổ chức xã hội. Trong công cuộc đổi mới đất nước và thực hiện dân chủ hóa đời sống xã hội, Đảng ta thực hiện việc “đa dạng hóa các

⁵ V.I.Lenin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.6, tr.162.

⁶ V.I.Lenin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.4, tr.42.

⁷ V.I.Lenin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.41, tr.42.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

hình thức tập hợp nhân dân” là phù hợp với quy luật phát triển của xã hội mới. Có như vậy mới phát huy được khả năng sáng tạo phong phú của nhân dân, để giải quyết những lợi ích, nguyện vọng chính đáng về các mặt của các tầng lớp nhân dân và đóng góp thiết thực vào sự nghiệp phát triển bền vững của đất nước. Vấn đề đặt ra trong tình hình hiện nay là phải tăng cường sự lãnh đạo của Đảng. Ở đâu có sự tập hợp quần chúng ở đó phải có Đảng lãnh đạo, tuyệt đối không được buông lỏng. Trong nhiệm kỳ Đại hội X của Đảng, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ban hành nhiều nghị quyết về công tác quần chúng như: Nghị quyết về công tác thanh niên, công nhân, trí thức, nông dân... Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết về công tác phụ nữ, công tác người Việt Nam ở nước ngoài... Đó là biểu hiện sinh động của sự quan tâm lãnh đạo công tác vận động quần chúng của Đảng trong thời kỳ mới.

Lênin cũng chỉ ra rằng sự liên hệ chặt chẽ với quần chúng nhân dân là điều kiện quan trọng nhất, căn bản nhất cho hoạt động của Đảng Cộng sản. Lênin căn dặn “chúng ta không chấp chính bằng cách chia rẽ, mà bằng cách tạo ra giữa tất cả mọi người lao động những mối liên hệ keo sơn về những quyền lợi thiết thân và ý thức giai cấp”⁸. Đối với Lênin, ông rất coi trọng phương pháp thuyết phục, giáo dục và nêu gương đối với quần chúng nhân dân, Người

đề ra nhiệm vụ hàng đầu đối với Đảng cộng sản là phải thuyết phục cho đa số nhân dân thấy được sự đúng đắn của cương lĩnh và sách lược của mình, Lênin khuyến khích mở rộng dân chủ công khai làm cho người dân biết được công việc của đảng, của nhà nước, Người luôn biết lắng nghe và trân trọng ý kiến của người dân, coi đó là người thông tin, kinh nghiệm cực kỳ quý báu để hình thành chính sách. Người đề ra nhiệm vụ hàng đầu cho các đảng cộng sản là “thuyết phục đa số nhân dân thấy được sự đúng đắn của cương lĩnh và sách lược của mình”⁹. Lênin cho đây là nhiệm vụ chiến lược quan trọng trong cả thời kỳ chưa có chính quyền và cả thời kỳ xây dựng chủ nghĩa xã hội: “Việc giáo dục và rèn luyện quần chúng lao động là nhiệm vụ của cán bộ công tác giáo dục của đảng cộng sản và của mọi cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa”¹⁰. Lênin cũng phê phán cán bộ, đảng viên và các tổ chức của Đảng không gương mẫu, không dùng hoặc “rất ít dùng những điển hình, những tấm gương cụ thể, sinh động, lấy trong mọi lĩnh vực của đời sống để giáo dục quần chúng”¹¹. Người yêu cầu “lấy kinh nghiệm lâu dài, lấy hàng chục ví dụ thực tế để chứng minh cho quần chúng rõ sự cần thiết của công việc là một biện pháp có hiệu quả không nhỏ”¹². Lênin khuyến khích mở rộng dân chủ, công khai,

⁹ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.36, tr.208.

¹⁰ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.41, tr.474.

¹¹ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.37, tr.109.

¹² V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.30, tr.337.

⁸ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.35, tr.347.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

làm cho tất cả mọi người dân biết công việc của đảng, của nhà nước, và cho rằng đó là một phương pháp công tác quần chúng có tác dụng nâng cao tính chủ động, tính tích cực sáng tạo cách mạng của quần chúng. Người nhấn mạnh: Một nước mạnh là nhờ ở sự giác ngộ của quần chúng. Nước mạnh là khi nào quần chúng biết rõ tất cả mọi cái, quần chúng có thể phán đoán được về mọi cái và đi vào hành động một cách có ý thức”¹³. Những tư tưởng này của Lênin về công tác vận động quần chúng và phương pháp công tác quần chúng, đang soi rọi cho chúng ta trong công tác dân vận hiện nay. Thực chất công tác dân vận là xây dựng mối liên hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng và nhân dân.

Vận dụng những tư tưởng, quan điểm của Lênin, chúng ta cần tiếp tục xây dựng phong cách và phương thức công tác vận động quần chúng phù hợp với yêu cầu của tình hình mới. Công tác quần chúng không chỉ phụ thuộc ở đường lối, chủ trương, chính sách đúng đắn mà còn phụ thuộc ở thái độ, phong cách, phương thức công tác của cán bộ, đảng viên, công chức nhà nước. Phải quán triệt và kiên trì xây dựng quan điểm “dân là chủ”, “dân làm chủ”, “cán bộ, đảng viên là công bộc của dân”, chống mọi hình thức biểu hiện quan liêu, mệnh lệnh, hách dịch, cửa quyền với dân. Phải xây dựng phong cách dân vận “trọng dân, gần dân, hiểu

dân, học dân và có trách nhiệm với dân”; “nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin”. Trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, công cuộc đổi mới đất nước ngày càng đi vào chiều sâu, có tác động đến nhiều người, nhiều giai tầng xã hội, với tinh thần cởi mở, dân chủ, cán bộ, đảng viên, công chức ngày càng có điều kiện và cần thiết phải tiếp xúc, đối thoại, hướng dẫn công việc cho dân, thật sự phục vụ nhân dân, vì lợi ích của nhân dân, nói phải đi đôi với làm, miệng nói tay làm, thực sự gương mẫu trước quần chúng nhân dân. Nâng cao vai trò làm chủ của nhân dân, xây dựng sự đồng thuận xã hội, đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển, đảm bảo an ninh quốc phòng, ổn định chính trị, nâng cao đời sống của nhân dân.

Chúng ta nghiên cứu những tư tưởng, quan điểm, nguyên lý của Lênin về công tác quần chúng của Đảng, càng thấy những giá trị to lớn mà Người để lại đang tỏa sáng trong công cuộc đổi mới đất nước. Quán triệt sâu sắc và vận dụng sáng tạo những tư tưởng ấy vào việc đề ra và tổ chức thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước chắc chắn sẽ thu hút và động viên được sức mạnh của quần chúng nhân dân vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa và cũng chính là thể hiện sự trung thành, sáng tạo với chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời đại mới.

¹³ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb.Tiến bộ, M.1978, t.35, tr.23.